

Finał XV Konkursu Filozoficznego

Pytania

- Wyjaśnij, czym według Sokratesa jest cnota i co oznacza jego stwierdzenie, że cnota jest wiedzą. Uzasadnij, czy jest to ten sam rodzaj wiedzy, co wiedza matematyczna lub historyczna.
- Wyjaśnij na przykładzie zastosowanie zasady „złotego środka” Arystotelesa i uzasadnij, czy stosowanie się do tej zasady w życiu codziennym prowadzi do szczęścia.
- Przedstaw, jakie są podobieństwa i różnice pomiędzy poglądem na szczęście starożytnych cyników a poglądem stoików. Uzasadnij, którą z tych dwóch recept na szczęście byś wybrał/ wybrała.
- Wyobraź sobie sytuację, w której Frania oddaje znaleziony portfel z dużą sumą pieniędzy jego właścicielowi. Uzasadnij, jakie warunki według Immanuela Kanta powinny zostać spełnione, aby uznać, że Frania postąpiła moralnie dobrze.
- Przedstaw główne zasady utilitaryzmu etycznego i uzasadnij na przykładzie, czy stanowi dobrą podstawę do rozwiązywania konfliktów moralnych.
- Uzasadnij, jakie warunki powinny zostać spełnione, aby można powiedzieć, że ktoś jest moralnie odpowiedzialny za dany czyn. Wyjaśnij, jaka jest różnica pomiędzy byciem tylko sprawcą czynu a byciem za ten czyn moralnie odpowiedzialnym.
- Wskaż główne różnice pomiędzy filozofią a nauką.
- Wskaż główne różnice pomiędzy filozofią a religią.
- Przedstaw, jak możemy zdefiniować wiedzę oraz uzasadnij, jakie mogą być źródła i rodzaje naszej wiedzy.
- Na przykładzie wybranej koncepcji prawdy przedstaw definicję prawdy i fałszu oraz uzasadnij, dlaczego ta koncepcja lepiej od innych oddaje, czym jest prawda.
- Podaj definicję sceptycyzmu epistemologicznego i co najmniej dwa argumenty, jakimi posługują się jego zwolennicy. Uzasadnij, czy może to być stanowisko wewnętrznie sprzeczne.
- Wyjaśnij na przykładzie, na czym polegała stosowana przez Sokratesa metoda majeutyczna.
- Przedstaw koncepcję jaskini Platona oraz wyjaśnij, jakie problemy filozoficzne porusza Platon przy pomocy tej metafory.
- Przedstaw arystotelesowską koncepcję formy i materii oraz uzasadnij, jaka jest główna różnica pomiędzy tą koncepcją a koncepcją idei Platona.

- Omów na przykładzie koncepcji św. Augustyna na czym polega problem zła oraz uzasadnij, czy zgadzasz się z proponowanym przez Augustyna rozwiązaniem tego problemu.
- Stanowisko Kartezjusza wobec problemu psychofizycznego (dusza - ciało) określane jest jako stanowisko dualistyczne. Omów, na czym polegał dualizm kartezjański oraz na jakie problemy natrafia to stanowisko.
- Racjonalizm a empiryzm nowożytny - omów założenia tych dwóch stanowisk, główne różnice pomiędzy nimi oraz jakie są kryteria podziału na te dwa nurty.
- Omów, co oznacza słynne zdanie Kartezjusza *Cogito ergo sum*. Uzasadnij, jaki problem filozoficzny Kartezjusz w ten sposób próbował rozwiązać oraz czy Twoim zdaniem mu się to udało.
- Przedstaw, o co zakładał się Pascal w swoim słynnym zakładzie. Uzasadnij, czy przekonuje Cię jego argument.
- Omów koncepcję człowieka zaproponowaną przez Arystotelesa oraz uzasadnij, czy zgadzasz się z tezą, że człowiek jest natury istotą społeczną.
- Przedstaw główne założenia egzystencjalizmu (na przykładzie poglądów wybranego filozofa egzystencjalistycznego) i uzasadnij, czy taka koncepcja człowieka jest słuszna.
- Przedstaw, jakimi cechami powinien a jakimi nie powinien według Nietzschego charakteryzować się „nadczyłowiek”.
- Według Pascala człowiek jest trzecią najwęższą w przyrodzie, ale trzecią myślącą. Wyjaśnij, co oznacza to stwierdzenie i jaką koncepcję człowieka obrazuje nam w ten sposób Pascal.
- Zdefiniuj pojęcie determinizmu w odniesieniu do wolnej woli człowieka oraz uzasadnij, czy Twoim zdaniem człowiek faktycznie posiada wolną wolę.
- Omów, czym jest godność człowieka i jakie warunki powinien spełnić człowiek, żebyśmy mogli powiedzieć, że jest on „człowiekiem godnym”.
- Porównaj ze sobą koncepcje umowy społecznej Hobbesa i Rousseau. Wskaż główne różnice pomiędzy tymi koncepcjami oraz zdefiniuj pojęcie „umowy społecznej”.
- Podaj cechy „społeczeństwa otwartego” według Poppera oraz uzasadnij, czy Polska i Polacy są przykładem społeczeństwa otwartego.
- Omów koncepcję państwa według Platona oraz uzasadnij, czy chciałbyś żyć w tak stworzonym państwie.
- Zdefiniuj pojęcie feminizmu. Uzasadnij, jakie są główne postulaty tego stanowiska oraz czy uważasz się, że każdy powinien być „feministą/stką”.

- ▶ Wskaż i omów podstawowe prawa człowieka. Uzasadnij, czy Twoim zdaniem te prawa są przestrzegane oraz czy powinny zostać rozszerzone na pozostałe zwierzęta pozaludzkie.
- ▶ Omów na wybranym przykładzie cechy państwa totalitarnego i uzasadnij, która z nich jest według Ciebie najbardziej niebezpieczna.